

STYRELSEN

PROTOKOLL 2/2023

Sammanträdestid:

17.02.2023 kl. 10.00 – 12.37

Sammanträdesplats:

Konferensrum 1-2

Ordinarie:

Wille Valve	ordförande
Anna Holmström	vice ordförande
Runa-Lisa Jansson	ledamot
Cita Nylund	ledamot
Jan Salmén	ledamot
Ulf Weman	ledamot

Övriga närvarande:

Jun Nagamori	t.f. chefsöverläkare
Ulrika Österlund	ekonomichef
Terese Åsgård	personalchef
Annette Holmberg-Jansson	minister § 10-16
Bengt Michelsson	avdelningschef

Föredragande:

Jeanette Pajunen, hälso- och sjukvårdsdirektör

Protokollförare:

Solveig Gestberg, byråsekreterare

Protokolljustering:

Mariehamn 17.2.2023

Ordförande:

Wille Valve

Föredragande:

Jeanette Pajunen

Protokolljusterare:

Runa-Lisa Jansson

STYRELSEN

Sammanträdestid: Fredagen den 17.02.2023 kl. 10.00

Sammanträdesplats: Konferensrum 1-2

Paragraf	Ärenden
§ 10	Sammankallande och beslutsförhet
§ 11	Justering av protokoll
§ 12	Föredragningslistans godkännande
§ 13	Handbok för ersättningar och övriga avgifter
§ 14	Avgiftsfrihet för tillnyktringsverksamhet på ÅHS
§ 15	Anställning av vårdchef
§ 16	Anvisningar för uppgörande av budgetunderlag för åren 2024-2026
§ 17	Övriga ärenden
§ 18	Delgivningar

Ordförande Wille Valve

Enligt uppdrag 13.2.2023:

Anita Husell-Karlström
Förvaltningssekreterare

SAMMANKALLANDE OCH BESLUTFÖRHET

§ 10 FÖRSLAG: Sammanträdet förklaras lagligen sammankallat och beslutfört.

BESLUT: Enligt förslag.

JUSTERING AV PROTOKOLL

§ 11 FÖRSLAG: Protokoll förklaras justerat när det har undertecknats av mötets ordförande och en på mötet utsedd protokolljusterare samt kontrasierats av föredragande. Föreslås Runa Lisa Jansson.

BESLUT: Enligt förslag.

FÖREDRAGNINGSLISTANS GODKÄNNANDE

§ 12 FÖRSLAG: Beslutar att föredragningslistan godkänns.

BESLUT: Ärendet Anvisningar för uppgörande av budgetunderlag för åren 2024 – 2026 tilläggs föredragningslistan.

§ 13

HANDBOK FÖR ERSÄTTNINGAR OCH ÖVRIGA AVGIFTER

Föredragande: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen,
jeanette.pajunen@ahs.ax

Beredare: Ekonomichef Ulrika Österlund

Enligt landskapslagen om Ålands hälso- och sjukvård § 17 beslutar styrelsen om "andra avgifter och ersättningar för de varor och tjänster som Ålands hälso- och sjukvård säljer eller producerar". Dessa avgifter är i huvudsak samlade i handboken för ersättningar och övriga avgifter. Den fastställdes senast den 22.1.2021 och föreslås nu uppdateras gällande fullkostnadsersättningar och avgifter.

Förslaget presenteras i bilaga 1 och 2 och förändringarna i handboken är markerad med gult.

Bilaga 1 Förändringar i Ersättningar och övriga avgifter 2023

Bilaga 2 Handbok för ersättningar och övriga avgifter från och med 1.3.2023

FÖRSLAG: Föreslås att styrelsen fastställer handboken för ersättningar och övriga avgifter uppdateras i enlighet med bilaga 2 och att den träder i kraft den 1 mars 2023.

BESLUT: Enligt förslag. Därtill beslöts att prissättning gällande steriliseringar utreds mot bakgrund av landskapets hälsopolitiska mål särskilt beaktande konsekvenser för ekonomi och jämställdhet.

§ 14

AVGIFTSFRIHET FÖR TILLNYKTRINGSVERKSAMHET PÅ ÅHS

Beredare: Ekonomichef Ulrika Österlund och t.f Chefsöverläkare Jun Nagamori
Föredragande: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen,
jeanette.pajunen@ahs.ax

Bakgrund

Vid årsskiftet startade ÅHS upp en ny verksamhet som benämns Tillnyktringsvård (TNV). Information om verksamheten gavs vid styrelsens möte 16.12.2022.

Syftet med tillnyktringsvården är att möjliggöra en trygg tillnyktring samt anknytning till beroendemottagningen för att få hjälp med ev. beroendeproblem. Personalen uppmuntrar och stöder aktivt patienten i att ta kontakt med beroendemottagningen. Vid behov erbjuds hjälp med kontakt till beroendemottagningen och deras personal kan även komma och träffa personen i tillnyktringsvården före utskrivning.

Ålands hälso- och sjukvårdsverksamhet regleras av LL om hälso- och sjukvård ÅFS 2011/114. Avgifterna inom hälso- och sjukvården är i huvudsak underställda åländsk lagstiftning och regleras i landskapslagen om grunderna för avgifter till Ålands hälso- och sjukvård ÅFS 2007/23, ÅFS 2007/78, ÅFS 2009/67, ÅFS 2011/82 och ÅFS 2016/93 samt ÅFS 2018/100. Ålands landskapsregering fastställer patientavgifterna och enligt landskapslagen om Ålands hälso- och sjukvård § 17 beslutar styrelsen om "andra avgifter och ersättningar för de varor och tjänster som Ålands hälso- och sjukvård säljer eller producerar".

Motivering till avgiftsfrivård vid tillnyktringsverksamheten

ÅHS styrelse föreslår därmed för Ålands landskapsregering att vården som ges vid tillnyktringsverksamheten är avgiftsfri enligt följande motivering:

I riket finns exempel både på avgiftsbelagd och avgiftsfri tillnyktringsvård. Enligt § 8 1 mom. p. 5 landskapslag (ÅFS 2022:91) om klientavgifter inom socialvården är poliklinisk missbrukarvård avgiftsfriservice. Inom ÅHS ordnas tillnyktringen i form av öppenvårdsbesök, enligt ledningsgruppens beslut (LG 103/2022). Målet med tillnyktringen är att säkerställa trygg kortvarig tillnyktring från berusningstillståndet samt öka möjlighet till att knyta personen till professionellt stöd (beroendemottagning, kommunernas socialtjänst) eller avgiftning (ÅHS). Avgiftsbelagd vård försvårar sannolikt möjligheterna till frivillig vård av denna patientgrupp.

§ 14 AVGIFTSFRIHET FÖR TILLNYKTRINGSVERKSAMHET PÅ ÅHS (forts)

I tillnyktringsvården ingår:

- Bedömning av patientens berusningstillstånd
- Övervakad tillnyktring från berusningstillståndet
- Planering av fortsatt kontakt med beroendevården och vid behov avgiftningsvård

FÖRSLAG: ÅHS styrelse föreslår för Ålands landskapsregering att vården som ges vid tillnyktringsverksamheten är avgiftsfri med motiveringen att avgiftsbelagd vård försvårar möjligheterna till frivillig vård av denna patientgrupp.

BESLUT: Enligt förslag.

DELGIVNING: Ålands landskapsregering,

§ 15

ANSTÄLLNING AV VÅRDCHEF

Föredragande: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen,
jeanette.pajunen@ahs.ax

Beredare: personalchef Terese Åsgård, hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen
och kvalitetssamordnare Åsa Friman

Tjänsten som vårdchef är vakant sedan årsskiftet. I enlighet med reglementet för Ålands hälso- och sjukvård punkt 5.3 fattar styrelsen beslut om anställning av vårdchef. Styrelsen utsåg 2.12.2022 en rekryteringsgrupp bestående av hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen, chefsöverläkare Zandra Olivecrona, kvalitetssamordnare Åsa Friman och personalchef Terese Åsgård.

Ansökningstiden för tjänsten gick ut 9.1.2023. Tjänsten har tolv sökande varav sju uppfyller det behörighetskrav som fastställts för tjänsten.

FÖRSLAG: Föreslås att styrelsen väljer Pia Hollsten-Friman till tjänsten som vårdchef. Hollsten-Friman anställs på prövotid under en period om sex månader med tillträde enligt överenskommelse.

Konstateras att Pia Hollsten-Friman uppfyller tjänstens behörighetsvillkor samt att hon utgående från en helhetsbedömning av kunnande och egenskaper bedöms mest lämplig för tjänsten.

Ändring i detta beslut kan inte sökas genom besvär.

Hänvisning: Tjänstemannalag (1987:61) för landskapet Åland 61 §.

BESLUT: Enligt förslag. Paragrafen justerades omedelbart.

DELGIVNING: De sökande.

§ 16

ANVISNINGAR FÖR UPPGÖRANDE AV BUDGETUNDERLAG FÖR ÅREN 2024-2026

Beredare: Ekonomichef Ulrika Österlund och Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

Föredragande: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

Sammanfattning av anvisningen

Landskapsregeringen har den 9.2.2023 fastställt anvisningar för uppgörande av budgetunderlag för åren 2024-2026 (se bilaga 1). Detta är startskottet för införandet av det nya finanspolitiska ramverket. Budgetunderlaget som sammanställs skall innehålla utfall 2022, prognos 2023 samt budgetförslag för åren 2024-2026. För samma perioder skall en investeringsplan uppgöras.

Budgetunderlaget skall lämnas till finansavdelningen senast 3.4.2023.

Under våren fastställer landskapsregeringen indikativa nivåer för överskottsmål, kostnadstak och preliminära ramar per politikområde.

ÅHS Budgetprocess

Budgetprocessen har utvecklats inom ÅHS de senaste åren genom att decentralisera arbetet och involvera klinik- och enhetscheferna. ÅHS har på detta sätt uppnått ett större engagemang och ansvar för såväl budgetuppföljning som utvärdering av verksamheternas målsättningar. Det ger många vinster att ha ett decentraliserat arbetssätt vid uppbyggnad av en budget och en av de viktigaste följderna är en välförankrad och realistisk budget. Processen tar tid men mötena där ledningsgruppsmedlemmar och klinik/enhetsledning samlas är mycket värdefulla. ÅHS är en stor och kunskapsintensiv organisation och här finns den största kunskapen om utvecklingsbehoven hos kliniker och enheter. Budget, prognos, resultatuppföljning samt utvärdering av målsättningar är välfungerande processer vid ÅHS och varje klinik och enhetschef arbetar med dessa processer digitalt i Hypergene.

ÅHS arbetar långsiktigt för att utveckla hälso- och sjukvården och arbetar aktivt att stävja kostnadsutvecklingen. Den förväntade årliga kostnadsökningen uppgår till 2,0-2,5 % (exklusive avtalsmässiga ökning, givna fullmakter, regeringsprogrammets påverkan, inflation och covidkonsekvenser) och organisationen har ett internt effektiviseringskrav på 1,5 %. Den beräknade kostnadsökningen på 2-2,5 % innefattar de ökning som uppstår genom den medicinska utvecklingen med vårdmetoder och mediciner och påverkan av den åldrande befolkningen.

Målsättningen är därmed att över tid görs effektiviseringar så att nettoökningen är 0,5-1,0 % för s.k. påverkbara anslag.

§ 16 ANVISNINGAR FÖR UPPGÖRANDE AV BUDGETUNDERLAG FÖR ÅREN 2024-2026 (forts)

Budgetunderlag för 2024-2026

ÅHS anser att det är en god utveckling att budget och beräkningar för längre tidsperioder uppgörs. ÅHS har också positiv erfarenhet av uppföljning av budget mot prognos. Under 2023 kommer ÅHS se över sina processer och tidsplaner i syfte att undvika dubbelarbete och synkronisera dessa med givna tidsramar från landskapsregeringen.

Budgetförslag enligt anvisningarna kommer att hanteras på ÅHS styrelsemöte den 24.3.2023 innan det skickas in till finansavdelningen senast 3.4.2023.

Bilagor:

Bilaga 1. Anvisningar för uppgörande av budgetunderlag för åren 2024-2026

FÖRSLAG: Styrelsen antecknar informationen för kännedom.

BESLUT: Enligt förslag.

§ 17

ÖVRIGA ÄRENDEN

- Begäran om utredning av ÅHS-läkares privatmottagningar och sidoarbeten och dessas inverkan på ÅHS verksamhet.

Styrelseledamot Weman har begärt en utredning över ÅHS läkares bisysslor (Bilaga 1).

13 läkare som arbetar vid ÅHS har privat mottagning eller tjänst hos annan vårdgivare. Det finns därtill ett antal läkare som arbetar deltid på ÅHS men har sin huvudsakliga verksamhet utanför Åland. De läkarna är inte inräknade. Likaså är tandläkarnas bisysslor undantagna.

Bisyssla regleras av §18 i tjänstemannalagen. Bisyssla är tjänst eller annat sådant avlönat arbete eller avlönat uppdrag som tjänsteman har rätt att avsäga sig samt yrke, näring och utövande av rörelse. Ideellt arbete eller förtroendeuppdrag räknas inte som bisyssla.

Om en bisyssla inverkar menligt på skötseln av tjänsten vid ÅHS eller riskerar att äventyra förtroendet för den anställdes arbete vid ÅHS kan ÅHS förbjuda bisyssla. Sådana beslut fattas i praktiken mycket sällan. Under coronapandemin fattade LG beslut om förbud mot bisyssla i utlandet under perioden 26.5-31.8.2020

En anställd får inte ha en bisyssla som kräver att arbetstiden tas i anspråk om inte ÅHS beviljat sådant tillstånd.

Gällande möjligheten att utföra bisyssla som kräver att arbetstiden används råder stor restriktivitet. Det är i allmänhet inte acceptabelt att sköta bisyssla på tid som räknas som arbetstid. Vårdköerna ska inte förlängas av att läkare har mottagning privat.

Privatmottagning som sidoarbete utanför den primära anställningen inom den offentliga sjukvården är vanligt inom läkarkåren i Finland. Det innebär en fördel i rekryteringssammanhang, särskilt i specialiteter där ÅHS inte kan erbjuda jourtjänstgöring vid sidan om ordinarie arbetstid. För privata åländska vårdgivare innebär systemet sannolikt en fördel då de får tillgång till specialister lokalt på Åland.

Den offentliga vården har som mål att jämlikt erbjuda samtliga medborgare de tjänster de behöver, på lika villkor. I den offentliga specialistsjukvården finns därför utarbetade remisskriterier över vilka patienter som tas emot. På den privata sidan finns sällan sådana selektionskriterier och väntetiderna är ofta betydligt kortare än vad den offentliga vården kan erbjuda. Inom den privata vården kan dock patientens begränsade betalningsförmåga orsaka etiska utmaningar.

§ 17 ÖVRIGA ÄRENDEN (forts)

På Åland liksom i riket har den privata sektorn dels kompletterat den offentliga sektorns tjänster, dels producerat en betydande andel av de tjänster som vissa specialiteter tillhandahåller, tydligast inom gynekologi, munhälsövård, fysioterapi, psykiatri och ögonsjukdomar. Vårdsamarbetet mellan privata och offentliga producenter har många etiska utmaningar, som förmodligen kommer att öka i takt med att samarbetet och konkurrensen mellan aktörerna ökar. Det finns en allt starkare trend bland läkare att leta andra anställningsformer än heltidsanställning till en offentlig vårdgivare.

FÖRSLAG: Styrelsen antecknar ärendet för kännedom.

BESLUT: Enligt förslag.

§ 18

DELGIVNINGAR

1. Samarbetskommitténs protokoll per den 13 februari 2023
2. Brev från Saltviks kommun
3. Information om läkemedelshantering

FÖRSLAG: Styrelsen antecknar delgivningarna för kännedom.

BESLUT: Enligt förslag.

Förändringar i Ersättningar och övriga avgifter 2023

2. FULLKOSTNADERSÄTTNING

2.1 Primärvården

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring % 22-23
Läkarbesök	158	164	164	199	199	207	4,0%
Vårdpersonalbesök	69	66	66	63	63	66	4,8%
Vårdpersonalbesök, hembesök	109	118	118	133	133	148	11,3%
Telefonbesök till läkare (även konsultation)	78	80	80	81	81	84	3,7%
Telefonbesök till vårdpersonal (även konsultation)	40	41	41	42	42	44	4,8%

Vid hembesök av läkare debiteras aktuell ersättning förhöjd med 50%.

2.2 Tandvården

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring % 22-23
Tandläkarbesök	141	141	141	161	161	171	6,2%
Tandskötartbesök	76	76	76	84	84	91	8,3%
Munhygienistbesök	66	71	71	86	86	92	7,0%

2.3 Övriga specialiteter

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring % 22-23
Läkarbesök, akut/jour	573	580	580	613	613	673	9,8%
Läkarbesök, planerat	276	291	291	275	275	281	2,2%
Terapipersonal-/psykologbesök	200	191	191	173	173	165	-4,6%
Vårdpersonalbesök	120	152	152	146	146	146	0,0%
Dag-/nattsjukvård	499	506	506	516	516	526	1,9%
Telefonbesök till läkare	84	83	83	83	83	86	3,6%
Telefonbesök till vårdpersonal/terapipersonal	50	47	47	46	46	48	4,3%
Vårddygnsavgift på akutmottagningen oberoende av specialitet	702	708	708	765	765	868	13,5%
Vårddygnsavgift, specialitet medicin	1101	1247	1247	1350	1350	1371	1,6%
Vårddygnsavgift, specialitet allmänkirurgi/ortopedi	1383	1506	1506	1444	1444	1431	-0,9%
Vårddygnsavgift, specialitet gynekologi/obstetrik	1460	1820	1820	1922	1922	2014	4,8%
Vårddygnsavgift, specialitet barn	1287	1684	1684	1872	1872	2159	15,3%
Vårddygnsavgift, specialitet psykiatri	893	1026	1026	1260	1260	1359	7,9%
Vårddygnsavgift, specialitet rehabilitering/fysiatri, geriatri, palliativ vård	689	738	738	870	870	895	2,9%
Vårddygnsavgift, spec. övriga specialiteter	1034	1016	1016	1201	1201	1222	1,7%
Läkarresurs vid dagkirurgi på operationsavdelning	414	422	422	430	430	439	2,1%
Poliklinisk dagkirurgi, tillägg 50% på planerat läkarbesök inom specialiteten							
Endoskopiundersökning	559	570	570	581	581	593	2,1%
Dialysvård per besök	782	719	719	721	721	932	29,3%
Operation/anestesi inklusive uppvakning	852	780	780	746	746	919	23,2%
Åtgärd på operationsavdelningen utan narkos	852	780	780	746	746	919	23,2%
Avgift för vård på intensivvårdsavdelning	248	263	263	255	255	259	1,6%
Antikoagulansprovtagning utan besök till vårdpersonal/läkare	28	29	29	30	30	31	3,3%
Sterilisering, kvinna (oberoende av metodval)	840	857	857	874	874	891	1,9%
Sterilisering, man	414	422	422	430	430	439	2,1%

3. PATIENTER SOM REMITTERAS FRÅN PRIVATA MOTTAGNINGAR

3.1 Vårdansvaret för patienten kvarstår hos remitterande läkare (utomstående patienter)

Patienter som remitteras från privata mottagningar	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring % 22-23
Hjärta							
Hjärtultraljud	150	150	150	165	165	171	3,6%
Arbetsbelastningsprov	160	160	160	176	176	183	4,0%
24-timmars EKG-registrering, samt långtids-EKG	160	160	160	176	176	183	4,0%
24-timmars blodtrycksmätning	100	100	100	110	110	114	3,6%
Lungor							
Sömnapnéregistrering	90	90	90	99	99	103	4,0%
Spirometri	25	25	25	27	27	28	3,7%
Spirometri inklusive bronkodilatation	35	35	35	38	38	39	2,6%
Ansträngningsspirometri	50	50	50	55	55	57	3,6%
Allergitest (så kallad pricktest)	50	50	50	55	55	57	3,6%
Mag-tarm*							
Gastroskopi	95	95	95	105	105	109	3,8%
Sigmoideoskopi	95	95	95	105	105	109	3,8%
Kolonoskopi	140	140	140	154	154	160	3,9%
Kapselendoskopi	120	120	120	132	132	137	3,8%
Tillägg vid skopiundersökning under narkos	50	50	50	55	55	57	3,6%
*) inklusive eventuella biopsier eller andra åtgärder som görs vid den diagnostiska undersökningen							
Hjärna							
EEG, normalt	140	140	140	154	154	160	3,9%
EEG, sömn	180	180	180	198	198	206	4,0%
Magnetisk Resonanstomografi – MR	280	280	280	308	308	320	3,9%

4.5 Ersättning för utfärdande av körkortsintyg med anledning av alkohol- eller droganvändning

Körkortsintyg med anledning av alkoholanvändning	2021-2022			2023		
	Pris	Antal	Delsumma	Pris	Antal	Delsumma
Inledande läkarbesök	199	1	199	207	1	207
Laboratorieprov, serieaktivt protein CDT inklusive insats av vårdpersonal	50	4	200	52	4	208
Laboratorieprov, gamma GT inklusive insats av vårdpersonal	45	4	180	47	4	188
Övervakat urinprov (U-Drog-6), inklusive insats av vårdpersonal	140	1	140	146	1	146
Läkarbesök för utfärdande av intyg	199	1	199	207	1	207
Pris för inledande av observationstid			918			956
Körkortsintyg med anledning av övrig droganvändning	Pris	Antal	Delsumma	Pris	Antal	Delsumma
Inledande läkarbesök	199	1	199	207	1	207
Övervakat urinprov (U-Drog-6), inklusive insats av vårdpersonal	140	4	560	146	4	584
Läkarbesök för utfärdande av intyg	199	1	199	207	1	207
Pris för inledande av observationstid			958			998

Ålands hälso- & sjukvård

HANDBOK FÖR

ERSÄTTNINGAR och ÖVRIGA AVGIFTER

Gäller fr o m den 1.3.2023

Godkänd av ÅHS styrelse den 17.02.2023

1.	ALLMÄNT	3
1.1	Fakturering och återbetalning	3
2.	FULLKOSTNADSERSÄTTNING	3
2.1	Primärvården	3
2.2	Tandvården	3
2.3	Övriga specialiteter.....	4
2.4	Övriga ersättningar.....	4
3.	PATIENTER SOM REMITTERAS FRÅN PRIVATA MOTTAGNINGAR	5
3.1	Vårdansvaret för patienten kvarstår hos remitterande läkare (utomstående patienter).....	5
3.2	Vårdansvaret har överförts till ÅHS (= ÅHS patienter).....	6
4.	FÖRSÄLJNING AV ÖVRIGA VÅRDTJÄNSTER, HJÄLPMEDEL OCH MATERIAL	6
4.1	Försäljning av hjälpmedel och annat material till offentliga sektorn	6
4.2	Försäljning av hjälpmedel och annat material till privatpersoner.....	7
4.3	Försäljning av tjänster	7
4.4	Rättsmedicinska undersökningar	7
4.5	Ersättning för utfärdande av körkortsintyg med anledning av alkohol- eller droganvändning.....	8
5.	BOENDE- OCH MÅLTIDSAVGIFTER.....	9
5.1	Patienter som inte är inskrivna.....	9
5.2	Anhöriga/övriga besökare	9
6.	ÖVRIGA SÅLDA TJÄNSTER.....	10

1. ALLMÄNT

Ålands hälso- och sjukvårds verksamhet regleras av LL om hälso- och sjukvård ÅFS 2011/114. Avgifterna inom hälso- och sjukvården är i huvudsak underställda åländsk lagstiftning och regleras i landskapslagen om grunderna för avgifter till Ålands hälso- och sjukvård ÅFS 2007/23, ÅFS 2007/78, ÅFS 2009/67 och ÅFS 2011/82.

De tjänster som ÅHS ger är till stora delar avgiftsbelagda.

1.1 Fakturering och återbetalning

ÅHS priser anges i regel exklusive mervärdesskatt, vilket innebär att lagstadgad mervärdesskatt tillkommer.

Totalfakturering på 5 euro eller under av patientavgifter, ersättningar och övriga avgifter sker i regel inte. Om en patient eller annan kund betalat in för mycket återbetalas inte belopp under 5 euro.

2. FULLKOSTNADERSÄTTNING

Fullkostnadsersättningen för hälso- och sjukvården är baserad på de två senast uppgjorda boksluten. Till fullkostnadsersättningen tillkommer normal patientavgift.

Vid externvård utanför ÅHS faktureras den faktiska vårdkostnaden.

Fullkostnadsersättningen är enligt följande:

2.1 Primärvården

Läkarbesök	207 €
Vårdpersonalbesök	66 €
Vårdpersonalbesök, hembesök	148 €
Telefonbesök till läkare (även konsultation)	84 €
Telefonbesök till vårdpersonal (även konsultation).....	44 €

Vid hembesök av läkare debiteras aktuell ersättning förhöjd med 50%.

2.2 Tandvården

Tandläkarbesök	171 €
Tandskötarsbesök	91 €
Munhygienistbesök	92 €

2.3 Övriga specialiteter

Läkarbesök, akut/jour	673 €
Läkarbesök, planerat.....	281 €
Terapipersonal-/psykologbesök	165 €
Vårdpersonalbesök	146 €
Dag-/nattsjukvård (gäller bland annat ätstörningsmottagningen).....	526 €
Telefonbesök till läkare (även konsultation)	86 €
Telefonbesök till vårdpersonal/terapipersonal (även konsultation)	48 €

Vid hembesök debiteras aktuell ersättning förhöjd med 50%.

Vårddygnsavgift på akutmottagningen oberoende av specialitet.....	868 €
Vårddygnsavgift, specialitet medicin	1.371 €
Vårddygnsavgift, specialitet allmänkirurgi/ortopedi.....	1.431 €
Vårddygnsavgift, specialitet gynekologi/obstetrik	2.014 €
Vårddygnsavgift, specialitet barn	2.159 €
Vårddygnsavgift, specialitet psykiatri.....	1.359 €
Vårddygnsavgift, specialitet rehabilitering/fysiatri, geriatri, palliativ vård.....	895 €
Vårddygnsavgift, spec. övriga specialiteter	1.222 €

Läkarresurs vid dagkirurgi på operationsavdelning	439 €
Poliklinisk dagkirurgi tillägg 50% på planerat läkarbesök inom specialiteten	
Endoskopiundersökning	593 €
Dialysvård per besök.....	932 €
Operation/anestesi inklusive uppvakning.....	919 €/tim
(faktureras per minut, dock minst 30 minuter)	
Åtgärd på operationsavdelningen utan narkos.....	919 €/tim
Avgift för vård på intensivvårdsavdelning.....	259 €/tim
(faktureras per påbörjad 15 minuter)	
Antikoagulansprovtagning utan besök till vårdpersonal/läkare	31 €/prov
Sterilisering, kvinna (oberoende av metodval)	891 €/ingrepp
Sterilisering, man.....	439 €/ingrepp

2.4 Övriga ersättningar

Gällande vissa förbrukningsmaterial och tjänster mm faktureras den direkta kostnaden med som tillägg till ovanstående priser. Detta gäller exempelvis följande:

- Implantat
- Medicinska rehabiliteringstjänster
- Rehabiliteringshjälpmedel
- Cytostatika
- Reumamediciner
- Läkemedel vid behandling av borrelios
- Övriga dyra läkemedel
- Patienttransporter
- Externt upphandlad vård

Fullkostnadsersättning faktureras inte för utskrivningsdagen. Om patienten har varit inskriven mindre än 15 timmar debiteras endast en dygnsavgift.

ÅHS kan ingå avtal om försäljning av vård till från ovan avvikande priser.

3. PATIENTER SOM REMITTERAS FRÅN PRIVATA MOTTAGNINGAR

Patienter som remitteras från företagshälsovård som arrangeras i privat regi betalar normal patientavgift oberoende av om vårdansvaret kvarstår hos remitterande läkare eller överförs till ÅHS.

3.1 Vårdansvaret för patienten kvarstår hos remitterande läkare (utomstående patienter)

Då privatläkare remitterar för diagnostiska undersökningar kvarstår det medicinska ansvaret hos remittenten. För den begärda tjänsten faktureras kunden, i regel patienten, enligt fullkostnadsersättning eller annat beslutat pris. Verksamhetscheferna för respektive verksamhet kan besluta om ersättningar utöver vad som anges i denna handbok. Om inget annat pris beslutats faktureras en avgift i enlighet med gällande FPA-taxa per undersökning/åtgärd.

Normal patientavgift tillkommer inte och regeln om återbetalning av patientavgift vid väntetid över 45 min gäller inte.

Med diagnostiska undersökningar menas t ex laboratorie-, röntgen-, scopi-, hjärtultraljuds-, arbetsbelastningsundersökningar och sådana åtgärder som utförs självständigt av vårdpersonal. Ett exempel är allergitester där remitterande läkare på basen av testutlåtandet ansvarar för informationen till patienten och eventuell ordination av mediciner.

Preciserade priser i handboken enligt följande:

Hjärta

Hjärtultraljud	171 €
Arbetsbelastningsprov	183 €
24-timmars EKG-registrering, samt långtids-EKG	183 €
24-timmars blodtrycksmätning	114 €

Lungor

Sömnapnéregistrering	103 €
Spirometri	28 €
Spirometri inklusive bronkodilatation	39 €
Ansträngningsspirometri	57 €
Allergitest (så kallad pricktest)	57 €

Mag-tarm *)

Gastroskopi	109 €
Sigmoideoskaop	109 €
Kolonoskopi	160 €

Kapselendoskopi.....	137 €
Tillägg vid skopiundersökning under narkos.....	57 €
*) inklusive eventuella biopsier eller andra åtgärder som görs vid den diagnostiska undersökningen	
Hjärna	
EEG, normalt.....	160 €
EEG, sömn.....	206 €
Till priserna tillkommer avgift för utlåtande som utförs av extern part.	
Magnetisk Resonanstomografi – MR	320 €

3.2 Vårdansvaret har överförts till ÅHS (= ÅHS patienter)

Då patienten och vårdansvaret för denna överförs till ÅHS från annan vårdgivare omhändertas patienten på samma sätt som alla andra patienter och patienten betalar normal patientavgift.

4. FÖRSÄLJNING AV ÖVRIGA VÅRDTJÄNSTER, HJÄLPMEDEL OCH MATERIAL

Lagstadgad mervärdesskatt tillkommer.

4.1 Försäljning av hjälpmedel och annat material till offentliga sektorn

ÅHS kan sälja hjälpmedel och annat material till de aktörer inom den offentliga sektorn på Åland som tecknat anslutningsavtal med ÅHS om deltagande i upphandling. ÅHS säljer inte material till den privata sektorn, med undantag för hjälpmedel ifall parten tecknat anslutningsavtal.

ÅHS frångår tidigare praxis där externa parter som inte har ett samarbetsavtal/anslutningsavtal med ÅHS gällande upphandling kunnat beställa/köpa varor från ÅHS centrallager. I fortsättningen erbjuds deltagande i upphandling genom tecknande av anslutningsavtal. Tidigare använd praxis fasas ut i takt med nya upphandlingar.

Vid försäljning av hjälpmedel och annat material faktureras en hanteringskostnad på 12 % på inköpspriset och vid transport till ÅHS mottagning eller annan lokal i direkt anslutning till ÅHS lokaler tillkommer en kostnad på 10 euro.

Hjälpmedel kan även hyras ut till aktörer inom den offentliga sektorn på Åland. Hjälpmedelskostnad per år är då enligt inköpspris med tillägg för en hanteringskostnad på 5 %.

Hjälpmedlets kostnad beräknas utgående från inköpspris och ÅHS förteckning över förväntad hållbarhetstid (avskrivningstid). Exempel: En utrustning på 2000 euro exklusive moms som beräknas hålla i fyra år kostar då 525 euro per år.

Hjälpmedel kan även hyras ut under kortare period (under 1 månad) och då debiteras 15,- euro per hjälpmedel.

Utprovning av hjälpmedel till offentliga organisationer o dyl..... 50 euro/tim
Därtill faktureras reseersättning enligt de nivåer som anges i tjänstekollektivavtalet.

4.2 Försäljning av hjälpmedel och annat material till privatpersoner

Hjälpmedel, sjukvårdsmaterial och annat material säljs i begränsad omfattning till privatpersoner. Försäljningen sker till inköpspris med ett påslag i form av hanteringskostnad på 20 %.

Förseningsavgift för lånad apparatur vid tex registrering av EKG 50,- euro per dygn
Förseningsavgiften tas ut om apparaturen ej lämnats tillbaka inom anvisad tid. Om en giltig orsak finns skall den meddelas till aktuell klinik. Anvisningar om detta skall finnas på kallelsen till patienten.

4.3 Försäljning av tjänster

Vid försäljning av tjänster som inte är preciserade på annat sätt ska priset för tjänsten motsvara fullkostnaden. Om pris saknas kan FPA:s prislista användas inom de områden där dessa är tillämpliga. Respektive verksamhetschef ansvarar för att upprätthålla och besluta om prislistor för aktuella tjänster. Då ÅHS upphandlar en tjänst, exempelvis en laboratorieanalys, hos en extern leverantör för försäljning till en extern beställare är ÅHS påslag på den faktiska kostnaden 20 % som ersättning för hantering.

4.4 Rättsmedicinska undersökningar

Ålands hälso- och sjukvård är skyldig att ge polisen och tullmyndigheten handräckning för utförande av klinisk undersökning av levande personer och polisen handräckning för yttre besiktning av avlidna. Därtill ska ÅHS bistå med resurser vid rättsmedicinska obduktioner. (LL om hälso- och sjukvård § 49-50) Ersättningen för handräckningen regleras i förordning FFS 2004/862.

4.5 Ersättning för utfärdande av körkortsintyg med anledning av alkohol- eller droganvändning

Observationstiden uppgår till minst sex månader.

Ersättningen ska betalas i förskott av patienten. Ersättningen återbetalas inte vid avbrytande av observationstiden. Tillägg för ytterligare provtagning, läkarbesök eller andra åtgärder kan förekomma och ska även de betalas i förskott. Tilläggsavgifter kan förekomma om något av proven visat påverkan av alkohol eller andra droger då det krävs minst fyra på varandra följande provtagningar som varit negativa (ej spår av droganvändning). I övrigt hänvisas till ÅHS handbok för ersättningar och övriga avgifter.

Körkortsintyg med anledning av alkoholanvändning	Pris	Antal	Delsumma
Inledande läkarbesök	207	1	207
Laboratorieprov, serieaktivt protein CDT inklusive insats av vårdpersonal	52	4	208
Laboratorieprov, gamma GT inklusive insats av vårdpersonal	47	4	188
Övervakat urinprov (U-Drog-6), inklusive insats av vårdpersonal	146	1	146
Läkarbesök för utfärdande av intyg	207	1	207
Pris för inledande av observationstid			956 €

Körkortsintyg med anledning av övrig droganvändning	Pris	Antal	Delsumma
Inledande läkarbesök	207	1	207
Övervakat urinprov (U-Drog-6), inklusive insats av vårdpersonal	146	4	584
Läkarbesök för utfärdande av intyg	207	1	207
Pris för inledande av observationstid			998 €

Vid överflyttning av observationstiden från en annan instans ska den instansen intyga (läkarintyg) vad som hittills observerats och hur länge. Tilläggskostnaden beräknas utgående från ovanstående uppgifter.

5. BOENDE- OCH MÅLTIDSAVGIFTER

5.1 Patienter som inte är inskrivna

1. **Hyra för "patientbostad" per dygn** 30 €
Gäller även gravida kvinnor från skärgården. Avser anhörigum i personalbostadshuset.
2. **Måltidsavgift enligt gällande personaltaxa**
Avser patienter boende enligt ovan och patienter som får långvarig behandling/lång väntetid vid t.ex. serievård (dialys undantagen).
3. **Måltidsavgift för barn i åldern 7-16 år (lunch eller middag)** 5 €
Avser barnpatienter som är boende enligt ovan och barnpatienter som får långvarig behandling/lång väntetid vid t ex serievård (dialys undantagen). Samma taxa gäller även medföljande syskon. Barn under 7 år äter utan avgift.

Vårdavgifter enligt patienthandboken.

5.2 Anhöriga/övriga besökare

1. **Hyra för anhörigum per dygn** 30 €
Avser boende i anhörigummet i personalbostadshuset eller annat av ÅHS anvisat boende. Anhöriga som övernattar på vårdavdelningen betalar ingen avgift. Lunch och middag erhålls mot gästtaxa.
2. **Måltidsavgift enligt gästtaxa för vuxna (lunch eller middag)**..... 10 €
3. **Måltidsavgift enligt gästtaxa för barn i ålder 7- 16 år (lunch eller middag)** 5 €

OBS! Priserna i kap 5 är inklusive moms.

6. ÖVRIGA SÅLDA TJÄNSTER

Lagstadgad mervärdesskatt tillkommer nedanstående priser.

1.	Bassänghyra för handikappföreningar.....	40 €/tim
2.	Bassänghyra för övriga intressenter.....	54 €/tim
3.	Hyra av en plats i bassängen	20 €/tim
4.	Hyra för gymnastiksal handikappföreningar	18 €/tim
5.	Hyra för gymnastiksal	30 €/tim
6.	Telefonavgift.....	2 €/samtal
7.	Utskriftsavgift/kopia inklusive papper	0,50 €/sida
8.	Faxavgift	2,00 €/sida

ÅHS konferenscenter

9.	Hela konferensen (4 rum), heldag (över 4 h)	380 €
10.	Rum 1 och 2, heldag (över 4 h)	240 €
11.	Ett rum, heldag (över 4 h).....	120 €
12.	Hela konferensen (4 rum), halvdag max 4 h).....	200 €
13.	Rum 1 och 2, halvdag (max 4 h).....	120 €
14.	Ett rum, halvdag (max 4 h)	70 €
15.	Kaffe/te och smörgås/bulle/kaka	5,00 €

Konferenscentret kan hyras ut till organisationer, föreningar, företag och liknande med anknytning till hälso- och sjukvården, samt till landskapsförvaltningens och de politiska partierna. Ifall ÅHS fungerar som medarrangör vid möten och utbildningstillfällen uppbärs ingen lokalhyra, däremot debiteras måltid och kaffe för utomstående.

Tilllägg på 20% för möte kvällstid efter kl. 17, samt lördag, söndag och helgdag. Traktering faktureras enligt fastställda gästpriser.

Anvisning för uppgörande av budgetunderlag för åren 2024–2026

1 Sammanfattning

Senast måndagen den 3 april 2023 ska avdelningar och myndigheter lämna ett budgetunderlag till finansavdelningen. Budgetunderlaget ska innehålla förslag till anslagstilldelning för åren 2024–2026 för de moment avdelningen/myndigheten disponerar, se bilaga 1. Förutom en bedömning av anslagsbehovet ska en investeringsplan för perioden lämnas, se bilaga 2.

Om förslaget som lämnas beräknas leda till ökade kostnader eller minskade intäkter, förväntas avdelningen/myndigheten lämna förslag till åtgärder inom den egna verksamheten som leder till motsvarande minskning av kostnaderna.

Under våren fastställer landskapsregeringen indikativa nivåer för överskottsmål, kostnadstak och preliminära ramar per politikområde.

2 Bakgrund

En parlamentarisk kommitté lämnade i slutet av augusti sin slutrapport om ett nytt finanspolitiskt ramverk för Åland.¹ Ramverket består av flera komponenter: överskottsmål, kostnadstak, stram budgetprocess och finanspolitiskt råd. I *Förslag till Ålands budget för år 2023* framgår att landskapsregeringen avser att införa ramverket i samband med beredningen av 2024 års budget. Den beredningen påbörjas nu.

Den strama budgetprocessen som nämndes ovan innebär att budgetarbetet utgår från ett uppifrån-och-ned-perspektiv, där olika kostnader ställs mot varandra och kostnadsökningar prövas utifrån ett på förhand fastställt ekonomiskt utrymme som ges av kostnadstaket och överskottsmålet. Denna process bidrar till att summan av alla budgetförslag inte blir större än vad som är förenligt med en hållbar finanspolitik.

När ramverket är fullt ut infört kommer lagtinget att besluta om budgeten på en övergripande nivå redan på våren. Landskapsregeringen lämnar då ett förslag till ett överskottsmål för landskapsbudgeten som sträcker sig över flera år, samt sitt förslag till kostnadstak som innebär en högsta nivå för landskapets kostnader. Under våren fastställer landskapsregeringen också preliminära ramar per politikområde som ligger till grund för den fortsatta processen.² På hösten lämnar sedan landskapsregeringen sitt detaljerade förslag på momentnivå.

Eftersom vi befinner oss i en införandefas och lagstiftningen inte är på plats kommer arbetet med 2024 års budget till viss del att behöva modifieras jämfört med den ovan beskrivna processen. Förslag till kostnadstak och överskottsmål kommer inte att överlämnas till lagtinget för beslut under våren. Landskapsregeringen kommer emellertid under våren att fastställa indikativa nivåer för överskottsmål, kostnadstak och preliminära ramar per politikområde som utgör grunden för det fortsatta budgetarbetet. Lagtinget kommer att informeras om indikativt överskottsmål och kostnadstak i samband med en tilläggsbudget under våren.

Som underlag för sina ställningstaganden behöver landskapsregeringen avdelningarnas och myndigheternas bedömning av medelsbehovet för de kommande tre åren samt en investeringsplan för perioden.

¹ [Slutrapport från parlamentariska kommittén för finanspolitiskt ramverk](#)

² Budgeten indelas i åtta politikområden som i princip följer nuvarande kapitelindelning.

3 Underlag som efterfrågas

3.1 Anslagsbehov per moment – bilaga 1

I tabellen i bilaga 1 ska totala intäkter och totala kostnader anges för följande år:

- Utfall 2022
- Prognos 2023
- Beräknat 2024
- Beräknat 2025
- Beräknat 2026

För det fallet avdelningen/myndigheten disponerar flera moment ska ett Excelblad per moment fyllas i. Observera att beloppen ska anges i fasta priser, dvs. 2023 års prisnivå. Pris- och löneomräkning kommer att göras centralt av finansavdelningen.

Kommentera och motivera kortfattat uppgifterna som lämnas, såsom vilka antaganden och prioriteringar som ligger till grund för bedömningen av anslagsbehovet (volymförändringar, förändrad ambitionsnivå, etc.). För det fallet anslagsbehovet ökar jämfört med budgeten för innevarande år förväntas ni även lämna förslag till finansiering. Endast gulfärgade fält ska fyllas i.

3.2 Investeringar – bilaga 2

Om myndigheten/avdelningen planerar att göra investeringar ska bilaga 2 fyllas i.³ Någon uppdelning i moment behövs inte utan samtliga avdelningens/myndighetens planerade investeringar läggs in i samma tabell. Även här gäller att beloppen ska anges i 2023 års prisnivå och endast gulfärgade fält fylls i.

4 Kontakt

Underlagen, dvs. ifylld bilaga 1 och 2, skickas **senast den 3 april kl. 12.00** till Robert Lindblom och Björn Snis på finansavdelningens budget- och finansieringsbyrå. Vid eventuella frågor är det också Robert eller Björn som ni kan kontakta.

Robert Lindblom	robert.lindblom@regeringen.ax	25213
Björn Snis	bjorn.snis@regeringen.ax	25218

Bilagor

Bilaga 1 – Anslagsbehov (Exempel)

Bilaga 2 – Investeringar (Exempel)

³ För information om investeringar, se ”[Anvisningar för förverkligande av budgeten för år 2023](#)”, avsnitt 3.9 Investeringsutgifter.

Anslagsbehov

Obs! Endast gula fält ifylls

EXEMPEL

Bilaga 1

Avdelning/myndighet	Exempelmyndigheten
---------------------	--------------------

Moment:	80000
---------	-------

Belopp anges i euro, i 2023 års prisnivå

Moment	2022	2023	2024	2025	2026
80000	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Intäkter	0	0	5 000	5 000	5 000
Kostnader	-110 355	-115 000	-122 000	-122 000	-122 000
Summa anslagsbehov	-110 355	-115 000	-117 000	-117 000	-117 000

Kommentarer till tabellen ovan

Prognos 2023

För innevarande år har Exempelmyndigheten (EM) tilldelats 117 000 euro för sin verksamhet. Prognosen visar att tilldelade medel inte kommer att förbrukas fullt ut, vilket förklaras av flera vakanser. Överskottet vid utgången av året beräknas uppgå till 2 000 euro.

Lagstadgad tillkommande verksamhet

Myndigheten bedömer att kostnaderna ökar till 122 550 euro år 2024, till följd av den tillkommande verksamhet - tillsyn av EU-stöd - som ålagts EM av landskapsregeringen.

Förslag till finansiering

I första hand föreslår EM att de tillkommande kostnaderna finansieras genom att en tillsynsavgift införs fr.o.m. år 2024, vilket framgår av intäkterna i tabellen ovan. I andra hand föreslås de tillkommande verksamhetskostnaderna finansieras genom motsvarande minskning av mom. 81000 överföringar. En sådan minskning förutsätter att beloppsgränsen för när stöd kan utges höjs med 5 procent.

Ifyllt av (namn och titel):

Inga Money, myndighetschef

Investeringar

Endast gula fält ifylls

EXEMPEL

Bilaga 2

Avdelning/myndighet	Exempelmyndigheten
---------------------	--------------------

Belopp anges i euro, i 2023 års prisnivå

Avdelning/myndighet	2022	2023	2024	2025	2026
Exempelmyndigheten	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter, m.m.				100 000	200 000
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.			50 000		
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga investeringar					
Samhällsinvesteringar					
Investeringar i anläggningstillgångar					
Summa	0	0	50 000	100 000	200 000

Kortfattad beskrivning av investeringarna ovan

2024 - Behov av elbil

Nästa år (2024) behöver en ny elbil införskaffas för transport till tillsynsbesök. EM föreslår därför att ett investeringsanslag förs upp på landskapsbudgeten. De beräknade investeringskostnaderna för detta uppgår till 50 000 euro.

2025-26 - Ersättning av stordatorsystem

Det finns ett stort behov att under perioden ersätta myndighetens stordatorsystem. Kostnaden är svår att uppskatta men beräknas uppgå till 100 000 euro år 2025 och 200 000 euro år 2026.

Ifyllt av (namn och titel):

Inga Money, myndighetschef

Begäran om utredning av ÅHS-läkares privatmottagningar och sidoarbeten och dessas inverkan på ÅHS verksamhet.

Det finns en del frågor om de privata mottagningar och sidoarbeten som sköts av läkare anställda av ÅHS som undertecknad styrelsemedlem önskar få några svar på.

Anledningen är att patienter upplever att väntetiden till exempelvis ögonläkare är mycket lång via ÅHS, men genom samma läkares privata mottagning går det betydligt snabbare att få tid till läkaren.

- Hur många läkare som arbetar vid ÅHS har privat mottagning vid sidan om och/eller tjänst/konsultuppdrag, hos annat vårdgivande företag?
- Enligt vilket regelverk sker detta? Berörs fast anställda läkare av stadgandena i tjänstemannalagen och vad säger den i fall som dessa? Vad gäller för läkare som arbetar vid ÅHS enligt andra avtal?
- Vad betyder det här systemet för ÅHS verksamhet? Förlängs vårdköer? Är möjligheten till privatmottagning och arbete hos andra vårdföretag av betydelse för ÅHS för att få specialister till sjukhuset?
- Vad betyder det här för patienterna? Blir de som är hänvisade till offentlig vård förfördelade?
- Vad betyder systemet för de privata vårdföretagen? Är det en förutsättning för deras verksamhet?
- Vilket är beroendeförhållandet mellan offentlig och privat sjukvård på Åland?

Undertecknad begär att ovanstående frågor klargörs vid ett styrelsemöte framöver.

Lemland 26.01.2023

Ulf Weman
styrelseledamot ÅHS